

Tutkimusosio

Aluevaaleissa äänestysprosentti uhkaa jäädä alle 40:n

Kaikista äänestysikäisistä reilu kaksi viidesosaa (43 %) ilmoittaa, että olisivat varmasti äänestämässä aluevaaleissa, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kyselytutkimuksesta. Lukema ei muutu miksikään, kun aineistosta poistetaan helsinkiläiset, jotka eivät äänestä tulevissa aluevaaleissa tammikuussa. Kaksi kolmesta (68,5 %) ilmoittaa äänestävänsä vähintään melko varmasti.

Kun äänestysintoa verrataan vastaavana ajankohtana ennen kuntavaaleja toteutettuun tutkimukseen, huomataan hätkähdyttävä ero. Kuntavaalien alla 60 prosenttia vastaajista ilmoitti äänestävänsä varmasti, nyt aluevaalien alla vain reilu kaksi viidestä. Äänestämisestään täysin varmojen osuus ennustaa melko hyvin toteutuvaa äänestysprosenttia. Kuntavaalien äänestysprosentti oli 55 %. Nyt saatu tulos enteilee aluevaalien äänestysprosentin jäävän jopa alle 40 % tason.

Keskimäärää enemmän epävarmoja äänestämisestään ovat työntekijät, työttömät ja vähemmän koulutetut. Ylemmät toimihenkilöt, korkeasti koulutetut sekä yrittäjät ja eläkeläiset ovat keskimäärää vakuuttuneempia äänestämässä käymisestäään. Nuorista, 18–30-vuotiaista kuitenkin kaksi viidestä (41 %) on varma, että kävisi äänestämässä, kun taas 31–40 vuotiaista vain reilu neljännes (29 %). Yli 60-vuotiasta enemmistö (51 %) ilmoittaa varmasti äänestävänsä.

Kun tarkastellaan eri puolueiden kannattajien äänestämässä käymisen varmuutta, niin muita varmpia ovat etenkin kokoomuksen kannattajat (59 % äänestäisi varmasti). Perussuomalaisen kannattajat ovat muiden puolueiden kannattajia vähemmän varmoja äänestäjiä (34 %). Alueellisesti äänestämisestään täysin vakuuttuneita on keskimäärää enemmän Uudeltamaalta (48,3 %), joka on jaettu useammaksi äänestysalueeksi ja vähiten Etelä-Suomesta (37,8 %).

Joka kahdeksas suomalainen voisi lähteä ehdolle aluevaaleihin ja joka kymmenes eduskuntavaaleihin

Periaatteellista kiinnostusta ehdolle asettumista ja luottamustehtäviä kohtaan kartoitettiin tiedustelemalla vastaajilta, kuinka mielellään he lähtisivät pyydettäessä mukaan. Aluevaaliehdokkaaksi ja muun alueellisen toimielimen (esim. lautakunta) jäseneksi asettumisen ohella arvioitavana oli kiinnostus asettua eduskuntavaaliehdokkaaksi.

Eniten halukkuutta kohdentuu alueellisen (maakunnallisen) toimielimen (esim. lautakuntien) jäsenyyksiin. Niissä toimimista pitää periaatteessa erittäin mieluisana yksi kahdestakymmenestä (5 % eli n. 200.000 kansalaista) ja melko mieluisana lähes yksi seitsemästä (14 % eli n. 640.000 kansalaista). Jonkin verran vähemmän kiinnostusta kohdentuu aluevaaliehdokkaaksi asettumista kohtaan (3,6 % erittäin mieluisin ja 8,7 % melko mieluisin). Tämä merkitsee kuitenkin, että n. 160.000 äänioikeutettua suomalaista

ilmoittaa lähtevänsä pyydetessä erittäin ja n. 390.000 melko mielellään tavoittelemaan 1379 aluevaltuutetun paikkaa 23.1.2021 pidettävissä aluevaaleissa.

Houkutus alueellisia (maakunnallisia) luottamustehtäviä kohtaan on vähentynyt vuoden 2018 alkukesästä, jolloin asia tiedusteltiin edellisen kerran. Selvä torjunta ehdokkuuteen on lisääntynyt selvästi. Tuolloin tosin maakunnille kaavailtu tehtävämäärä oli selvästi nykyistä laajempi, joka on voinut lisätä kiinnostusta ehdokkuuteen.

Erittäin mielellään aluevaltuusto- ja kansanedustajaehdokkuus pyydetessä olisi keskimäärää useammin perussuomalaisten kannattajien mieleen. Kokoomuksen kannattajat, korkeasti koulutetut ja eläkeläiset innostuvat ehdokkuuksista keskimäärää vähemmän.

Huomionarvoista on se, että aluevaltuustoehdokkuus olisi keskimäärää useammin nuorten mieleen (6 % erittäin mieluinen). Sama toistuu myös suhtautumisessa alueellisen toimielimen jäsenyyttä ja eduskuntavaaliehdokkuutta kohtaan.

Puolueittain tarkastellen erittäin kiinnostuneita aluevaltuustoehdokkuudesta ovat keskustan (7 %) ja perussuomalaisten (5,7 %) kannattajat. SDP:n kannattajista erittäin mielellään ehdolle oli kiinnostunut lähtemään vain kaksi sadasta (1,9 %).

Tilanne muuttuu, kun tarkastellaan aluevaaleihin pyydetessä erittäin ja melko mielellään ehdokkaaksi lähtevien yhteismäärää. Ykköseksi ehdokkuudesta kiinnostuneiden määrässä nykyisillä kannatusluvuilla nousevat SDP, josta ehdolle on kiinnostunut lähtemään 17,7 % eli 115.000 kannattajaa, sekä perussuomalaiset (17,8 %), joista ehdolle on kiinnostunut lähtemään 110.000 kannattajaa. Näitä seuraavat järjestyksessä keskustan (16,5 %) 70.000 ehdokkuudesta kiinnostunutta, kokoomuksen (9,1 %) 65.000 kiinnostunutta, vihreiden (15,2 %) 60.000 kiinnostunutta ja vasemmistoliiton (16,3 %) 45.000 kiinnostunutta.

Eduskuntavaalit ovat puolentoista vuoden kuluttua. Ensimmäistä kertaa kansalaisilta kysyttiin ylipäättään halukkuutta lähteä eduskuntavaaleihin ehdolle. Eduskuntavaaliehdokkaaksi asettumista erittäin mieluisana piti kolme prosenttia (n. 134.000 kansalaista) ja melko mieluisana seitsemän prosenttia vastaajista (n. 312.000). Vähintään melko mielellään eduskuntavaaliehdokkaiksi kysyttäessä voisi lähteä n. 110.000 SDP:n (16,3 %), n. 80.000 perussuomalaisten (12,9 %), n. 65.000 vihreiden (17,4 %), n. 60.000 kokoomuksen (8,4 %), n. 40.000 keskustan (9 %) ja n. 30.000 vasemmistoliiton (10,3 %), ja kannattajaa.

Luvut kuvaavat ennen muuta niiden ihmisten määrää, jotka ovat kaikkein kiinnostuneimpia politiikasta sen eri tasoilla. Puolueiden kannattajien määrät on laskettu kahden viimeisimmän kyselyn puoluekohtaisista kannatusluvuista suhteuttaen ne äänioikeutettujen määrään.

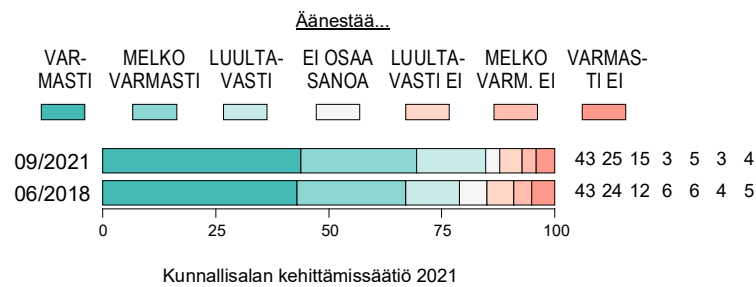
Tutkimuksen taustatiedot. KAKS- Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 11.-15.9.2021. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.000. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 570 087.

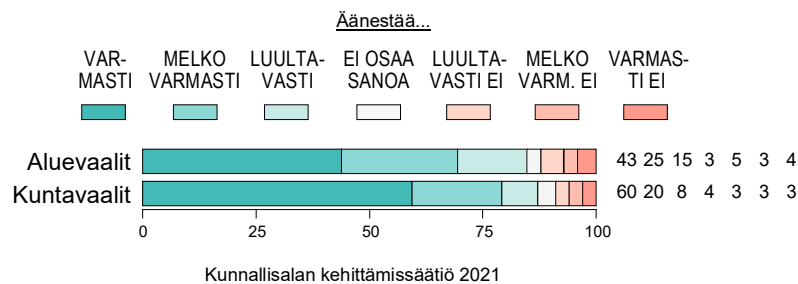
Kuvio 5. MISSÄ MÄÄRIN VARMA TAI EPÄVARMA ON SIITÄ, ETTÄ MENISI ÄÄNESTÄMÄÄN ALUEVAALEISSA (ajatellen että vastaajalla olisi oikeus äänestää, %).

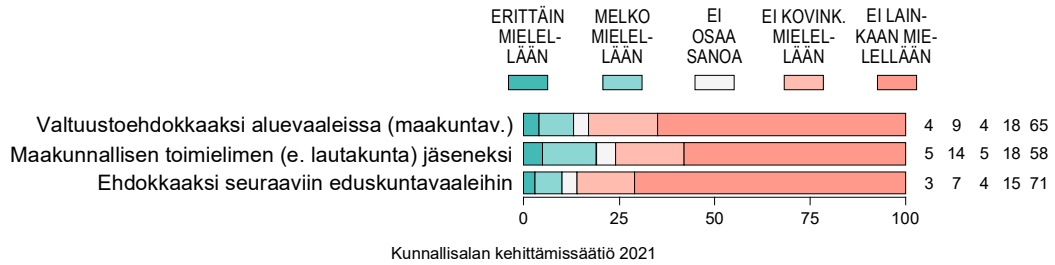
Kuvio 5t. MISSÄ MÄÄRIN VARMA ON SIITÄ, ETTÄ MENEÄ ÄÄNESTÄMÄÄN ALUE-/MAAKUNTAVAALEISSA: ARVIOT VUOSINA 2018 JA 2021 (vastausvaihtoehdot täydellisinä, ks. teksti; %).

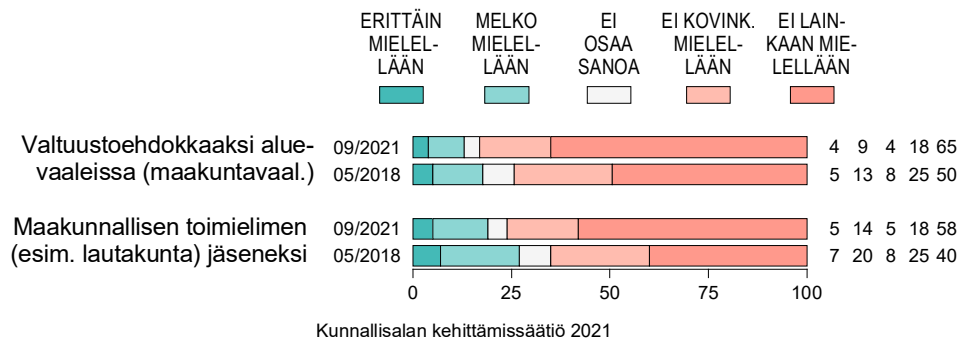
Kuvio 5k. MISSÄ MÄÄRIN VARMA ON SIITÄ, ETTÄ MENEÄ ÄÄNESTÄMÄÄN: ALUEVAALIT vs. KUNTAVAALIT (arviot 5-6 kk ennen vaaleja, vastausvaihtoehdot täydellisinä, ks. teksti; %).

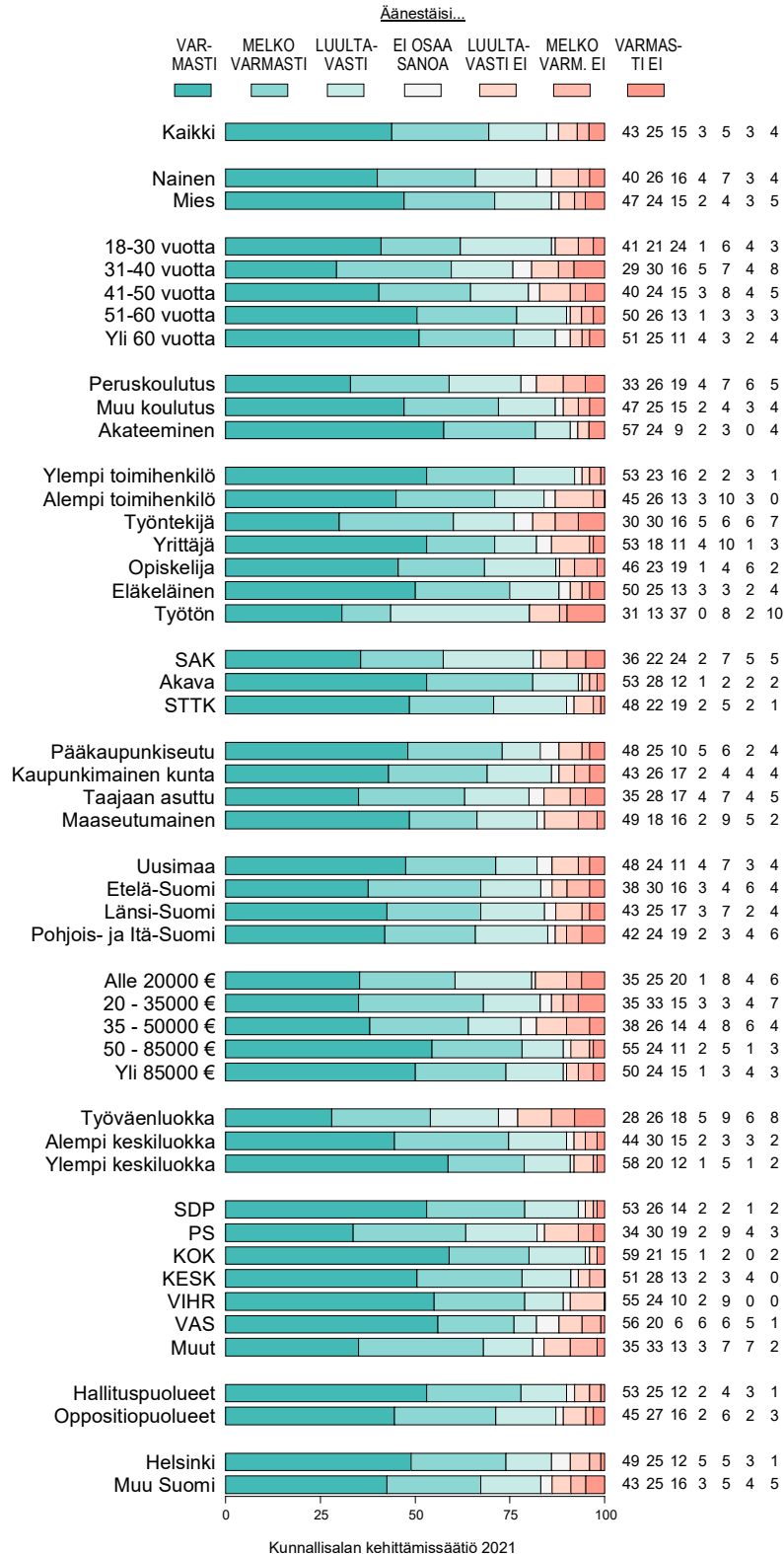
Kuvio 3. JOS ITSEÄ PYYDETTÄISIIN MUKAAN SEURAAVIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN (%).

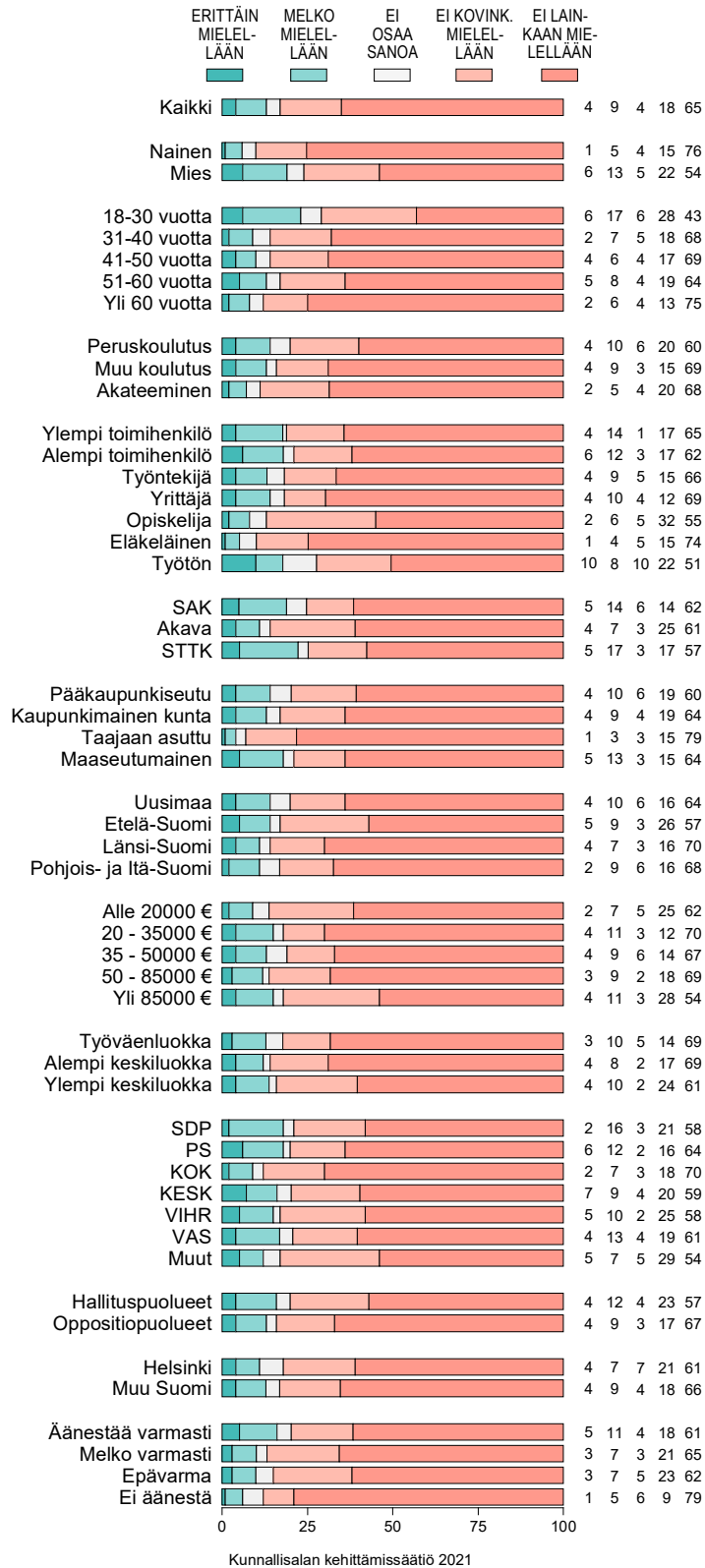
Kuvio 3t. JOS PYYDETTÄISIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN (%).

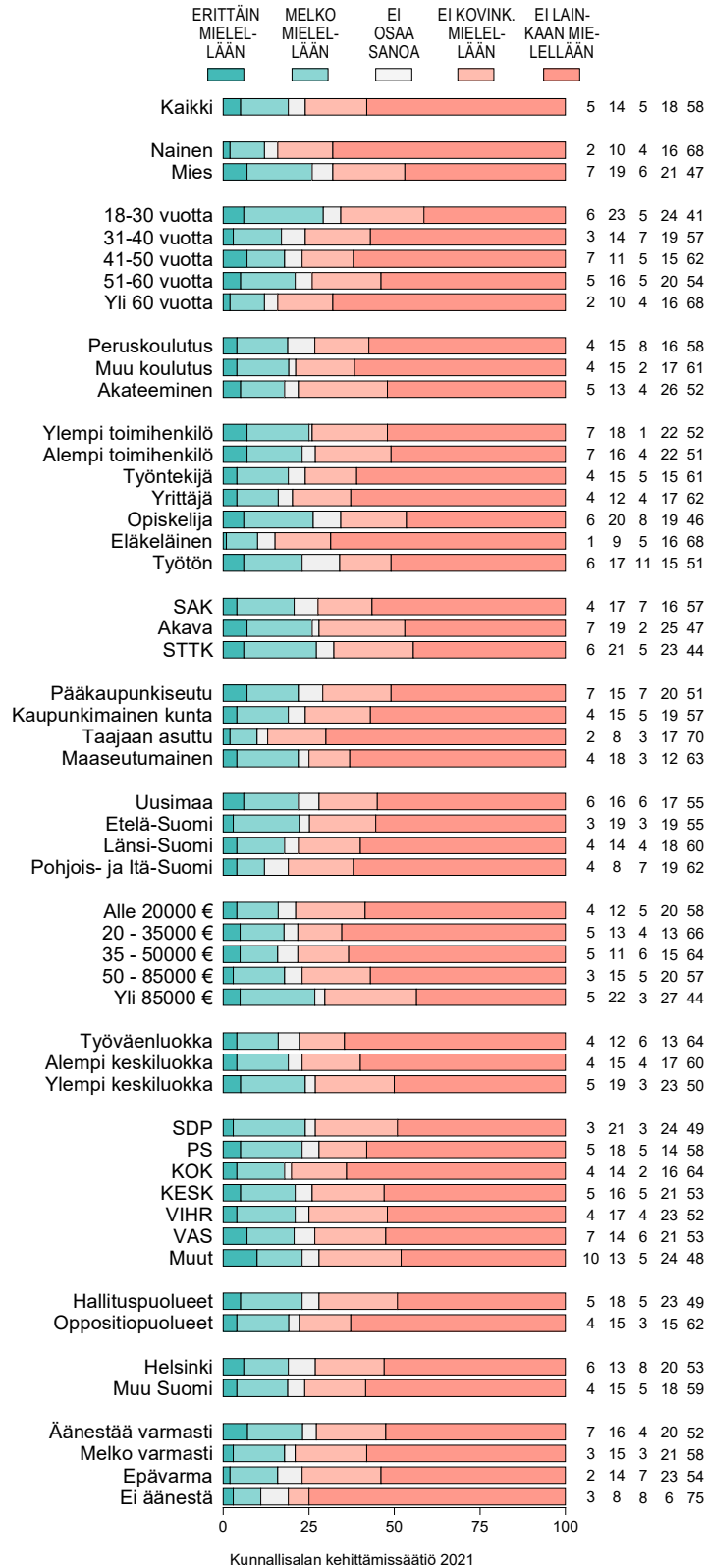
Kuvio 5e. MISSÄ MÄÄRIN VARMA TAI EPÄVARMA ON SIITÄ, ETTÄ MENISI ÄÄNESTÄMÄÄN ALUEVAALEISSA (vastausvaihtoehdot täydellisinä, ks. teksti; %).

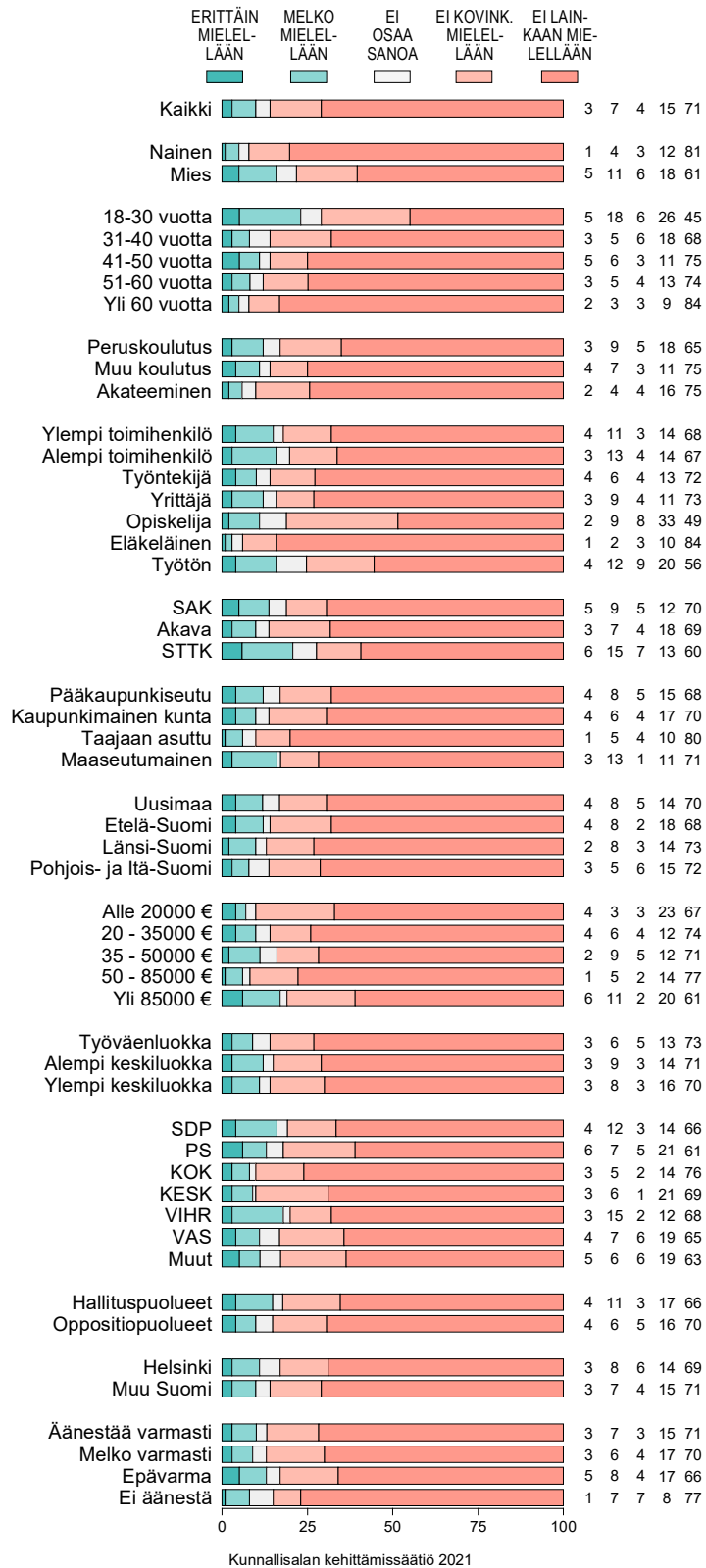
**Kuvio 3-1. JOS PYYDETTÄISIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI: VALTUUS-
TOEHOKKAAKSI ALUEVAALEISSA (MAAKUNTAVAALEISSA)
(%).**

Kuvio 3-2. JOS PYYDETTÄISIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI: MAAKUNNALLISEN TOIMIELIMEN (esim. lautakunta) JÄSENEKSI (%).

Kuvio 3-3. JOS PYYDETTÄISIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI: EHDOKKAAKSI SEURAAVIIN EDUSKUNTAVAALIEIHIN (%).

Kuinka mielellään asettuisi ehdolle aluevaaleissa, maakunnallisen toimielimen jäseneksi ja eduskuntavaaleissa (kuusi suurinta puoluetta).

Kuinka mielellään asettuisi ehdolle	SDP		Perussuomalaiset		Kokoomus		Keskusta		VIHR		VAS	
	%	kannattajien määrä	%	kannattajien määrä	%	kannattajien määrä	%	kannattajien määrä	%	kannattajien määrä	%	kannattajien määrä
Valtuustoehdokkaaksi aluevaaleissa (maakuntavaaleissa)												
Erittäin mielellään	1,9	10000	5,7	35000	2,3	15000	7,0	30000	5,4	20000	3,6	10000
Melko mielellään	15,8	105000	12,1	75000	6,9	50000	9,5	40000	9,8	40000	12,7	35000
Erittäin + melko	17,7	115000	17,8	110000	9,1	65000	16,5	70000	15,2	60000	16,3	45000
Maakunnallisen toimielimen (esim. lautakunta) jäseneksi												
Erittäin mielellään	2,8	20000	5,3	30000	3,9	30000	5,3	25000	4,1	15000	6,7	20000
Melko mielellään	20,8	135000	17,8	110000	14,0	100000	15,7	70000	17,0	65000	14,1	40000
Erittäin + melko	23,5	155000	23,1	140000	17,8	130000	21,1	95000	21,1	80000	20,7	60000
Ehdokkaaksi eduskuntavaaleihin												
Erittäin mielellään	4,1	30000	5,8	35000	3,1	20000	3,4	15000	2,8	10000	3,6	10000
Melko mielellään	12,2	80000	7,1	45000	5,4	40000	5,6	25000	14,6	55000	6,7	20000
Erittäin + melko	16,3	110000	12,9	80000	8,4	60000	9,0	40000	17,4	65000	10,3	30000

Puolueiden kannattajien lukumäärät on laskettu suhteuttaen kahden viimeisen kyselyn puolueiden kannatusluvut. Määrät ovat suuntaa antavia.

KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiö